

3/23

irizpena

Lankidetzarako eta Elkartasunerako Euskal
Lege-aurreproiektuari buruzkoa

Bilbon, 2023eko urtarrilaren 31a

CES
EGAB

Consejo Económico
y Social Vasco

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte
Arazoetarako Batzordea

Irizpena 3/23

I.- AURREKARIAK

2023ko urtarrilaren 3an Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordean Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziaren idazkia sartu zen, eta irizpena eskatzen zuen *“Lankidetzarako eta Elkartasunerako Euskal Lege-aurreproiektuari”* buruz, 8/2012 Legeak, maiatzaren 17koak, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordeari buruzkoak, 3.1 artikuluan xedatutakoaren arabera.

Kontsultatzen zaigun araugintza-ekimenaren helburua da lankidetzaren eta elkartasunaren arloan euskal politika publikoen araubide juridikoa zehaztu eta arautzea. Garapenerako Lankidetzari buruzko 1/2007 Legea onetsi zenetik denbora igaro da eta nazioarte-mailan aldaketak daude, beraz, arau berria egin behar izan da erronka globalekin bat etorritz, euskal lankidetzaren politikan aurrerapausoak emateko eta, bide batez, Euskadiren elkartasun-konpromisoa indartzeko.

Berehala agiriaren kopia Batzordearen Osoko Bilkurako kide guztiei bidali zitzaion, proposamenak eta iritziak igorri eta guztiak lan batzordeari helarazteko, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen funtzionamenduari buruzko araudiak xedatutakoari jarraikiz. Gizarte Garapenerako Batzordea 2023ko urtarrilaren 23an bildu ostean, hartutako erabakietatik abiatuta, irizpen-proiektu hau egin da Batzordearen osoko bilkurak urtarrilaren 31ko bilkuran lan dezan, eta aho batez onartu da.

II.- EDUKIA

“Lankidetzarako eta Elkartasunerako Euskal Lege-aurreproiektuak” honako hauek ditu: zioen azalpena, bost kapitulutan banatuta dauden 20 artikulua, hiru xedapen iragankor, indargabetzaile bat eta hiru azken xedapen.

Zioen azalpena Euskadik hegoaldeko herri eta biztanleenganako elkartasunezko ibilbide aintzatetsi eta luzea onartuz hasten da. Egungo euskal lankidetzak, haren politikak, lehentasunek eta hark deitzen dituen eragileek ibilbide horrekiko harreman estua dute.

Ibilbide horrek Eusko Legebiltzarrak 2007. urtean lankidetzaren eta elkartasun-politika publikoei buruzko bi legeen orientabidea definitu zuen. Batetik, otsailaren 22ko 1/2007 Legea, Garapenerako Lankidetzari buruzkoa, eta, bestetik, herriko legegintza-ekimena, Justizia eta Elkartasunari buruzko Gutuna onesten duen abenduaren 28ko 14/2007 Legearen bidez zehaztutakoa. Beren oinarriko ezaugarriak euskal lankidetzaren eta elkartasun-politikaren ezaugarri bereizgarriak dira, eta oraindik egunean daude: i) hazkuntza ekonomikoaren paradigmatik urrun dagoen eta eredu nagusia kritikatzeko duen garapeneraren kontzeptua eta ii) elkartasunezko eta partaidetzazko politika publiko bat.

Halaber, onetsi zirenetik igarotako denborak begirada kritikoa ematen digu, eta autopoztasunetik ihes egiten du, garapen eta justizia globalerako helburuekiko konpromisoa hartzeaz gain. Horregatik, lege honen helburua da egindako bidea onartzea, ondo egindako gauzei balioa ematea eta gure ekintzaren berezitasunean sakontzea, baina, aldi berean, akatsez ikastea, eguneratzea, politika dinamiko eta berritzailetzat jotzea eta munduko testuinguruak eskatzen dizkigun erronka berrien aurrean kokatzea.

Gainera, munduko arazoaren garrantziak nazioarte-mailan garapen-agendak aldatu ditu, eta lankidetzaren sistemen zimenduak mugitu dira. Lankidetzarako euskal politika publikoa testuinguruan eman diren aldaketa hauek ezin daitezke alde batera gelditu ez ezinbestez, bere nortasuna mantentzeaz gain, eredu irekiagorantz pausoak eman behar ditu. Hala, gizarte guztiari luzatu beharko dio deialdia, eta eraginkortasun handiagoaz egokitu beharko du nazioarteko espazioan ematen diren etengabeko aldaketetara.

2015ean Nazio Batuen Batzar Nagusiak Garapen Jasangarrirako 2030 Agenda onetsi zuen. Horren arabera, herrialde aberatsek eta pobreek erronka globalei eta garapen-eredu nagusi jasangaitza eraldatzeko zeregin partekatuari batera erantzuteko konpromisoa hartzen dute. Horrez gain, elkarri erreparatu beharko diete pertsonen bizitzan eta planetan sistemaren eragin desberdinei.

“Mundu asko biltzen dituen mundu bat” leloa bere egiteak, batetik, norberaren eraldaketa eskatzen du eta, bestetik, bizikidetzak globala bilatu behar da, sistema global konplexuan bizitzen jasangarritasuna bermatzeko. Gaur, inoiz baino gehiago, funtsezkoa da bakean eta gobernagarritasun demokratikoan oinarrituta dauden bizikidetzak-esparruetan aurrerapausoak ematea, pertsona guztien duintasuna ziurtatu behar baita, beren nortasunari uko egin gabe. Gure nahia da munduan justiziari eta ekitateari begira eraldaketa-horizonte propioak eta oraingo nahiz etorkizuneko gizadiaren eta planetaren bizitzak batera existitzea.

Erronka izugarri horien aurrean, euskal lankidetzak publikoak berritzea halaberrezkoa da eta, horregatik, lege honek honako helburu hauek ditu:

- ✓ Erantzunkidetasuna onartzeko aurrerapausoak ematea. Erronka globalei aurre egiteko elkarlana behar da, garapen eta justizia globalerako helburuen alde borondate, baliabide eta gaitasun gehiago mugi daitezten. Xede horrez, ezinbestekoa da gizarteak batera mugitzea eta, horretarako, eragile publiko eta pribatuak ezagutzak eta ibilbidea erabiltzea.
- ✓ Aliantzak era daitezten sustatzea. Elkar lotuta dauden arazo konplexuei aurre egiteko, erakunde- eta gizarte-maila desberdinetatik, jarduketak partekatuaren erantzukizuna onartu behar da. Gizadi gisa ditugun erronka globalekiko konponbideak beste herri eta biztanle batzuen esperientziarekin eta borondatearekin lotuta landu daitezke.
- ✓ Euskal gizartearen berezitasunetik eta elkartasun-ahalmen deszentralizatutik ekarpena egitea. Berezitasuna mugitzen diren gizarte- eta erakunde-gaitasunetan eta bereziki esangarriak diren erronketan islatzen da: deszentralizazioa eta lurralde-antolaketa, besteak beste hizkuntza- eta kultura-aniztasuna, bake-prozesuak eta gatazkak ebaztea, aukerako eredu ekonomikoak -hala nola kooperatibismoa edo ekonomia sozial eta solidarioa-, enpresa-ehuna indartzea eta agenda feminista eta ekologista sakontzea, beste askoren artean.
- ✓ Erakunde-arkitektura berria finkatzen aurrera egitea, Euskadiko lankidetzak-eragileen arteko koherentzia eta erantzunkidetasuna hobetzeko. Erakunde-esparruan, administrazioen arteko koordinazioan aurreratzeko mekanismo eraginkorrak zehaztu behar dira, ezinbestekoa baita politiken koherentziari, kalitateari eta irismen handiagoari begira sakondu nahi bada.
- ✓ Gobernu-multzoaren ikuspegian aurrerapausoak ematea garapenaren politika publikoari eta finantzaketari dagokionez. Lege honek onartzen dituen helburuek lankidetzaren zeregin espezializatua gaingaitzen dute, arlo sektorial guztiek hegoaldeko lurraldeetan eta herrialdeetan beren politiken eraginak kontuan hartzea eta garapen jasangarrirako politiken koherentziaren ikuspegitik irmoki aurrera egitea nahi baitute.
- ✓ Lankidetzak-politikaren ahalmen eraldatzailea indartzea, eta, horretarako, diskurtsoaren eta jardunaren arteko arrakala murriztea. Nazioarteko agendek elkarlaneko ekintzarako eta garapen-arazoei dagokienez ipar-hegoalde ikuspegi dikotomikoarekin hausteko deialdia egin arren, lankidetzak-politikako oraingo tresnak oso baldintzatuta daude laguntzaren norabide bakarra dela eta. Nazioarteko akordioetan sarritan aipatzen da laguntzen kudeaketak eraginkorrak eta

osoagoa izan behar duela.

Euskal lankidetzak publikoak aukerak zabaldu nahi ditu hegoaldeko herriak eta biztanleak beren jomugan protagonistak izateko. Hala, euskal lankidetzak eta elkartasun publikoak lehentasunez hegoaldeko herrialdeetan edo lurraldeetan eta krisi humanitarioak kolpatutakoetan jarduten du. Euskadin lankidetzak- eta elkartasun-politikak gizarte-eraldaketarako hezkuntza sustatzen du. Modu horretan, giza garapenean, bizitzeko jasangarritasunean, justizia globalean eta herrien arteko bizikidetzaren eragiten duten balioak, jarrerak eta jardunbideak aldatu ahalko dira.

Aurrekoaren aldean, lege honetan lankidetzak- eta elkartasun-politikez hitz egiten dugu, garapenaren kontzepzio mugatzailearekiko (lortu behar den maila ekonomiko edo soziokultural unibertsala) begirada kritikoa gure bihurtzen baitugu. "Garapen-arazoak" biztanleen eta bereziki hegoaldekoen pobreziaekin eta ongizaterik ezarekin lotura dute, baina ez dira hor amaitzen. Alabaina, hazkuntzaren planeta-mugak; desberdinkeria; aberastasunaren, baliabideen eta boterearen bidegabeko banaketa; askatasun, bake eta segurtasun gabezia ere kontuan hartzen dituzte, besteak beste.

Lege honen bidez, lankidetzarako eta elkartasunerako euskal politika publikoa beste helburu batzuetarantz doa, zeinetan erdian bizitzeko jasangarritasuna, justizia eta bizikidetzak globala jartzen dituen. Garapenaren kontzeptu zabala erabiltzen da, eta banako eta taldeko aniztasunean funtsatzen den pertsonen nahiz planetaren zentraltasunari erreparatzen dio.

Horretara guztira iristeko, lege-proiektu honek ondorengo artikulua hauek garatzen ditu:

I. KAP. LANKIDETZARAKO ETA ELKARTASUNERAKO EUSKAL POLITIKA PUBLIKOA

1. artikulua. Helburua eta xedea
2. artikulua. Aplikazioko eremua
3. artikulua. Lankidetzarako eta elkartasunerako euskal politika publikoa
4. artikulua. Helburuak.
5. artikulua. Printzipioak
6. artikulua. Lehentasuneko ikuspegiak

II. KAP. EUSKAL LANKIDETZA PUBLIKOAREN ANTOLAKETA

7. artikulua. Euskal sektore publikoa lankidetzak- eta elkartasun-eragile gisa
8. artikulua. Euskadiko Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorraren sektore publikoa
9. artikulua. eLankidetzak – Lankidetzaren eta Elkartasunaren Euskal Agentzia
10. artikulua. Garapen jasangarriko politiken koherentzia
11. artikulua. Lankidetzaren eta Elkartasunaren Euskal Kontseilua
12. artikulua. Lankidetzaren eta elkartasunaren arloan erakundearen arteko lankidetzak
13. artikulua. Lankidetzarako eta Elkartasunerako Erakundearen arteko Batzordea

III. KAP. LANKIDETZARAKO ETA ELKARTASUNERAKO EUSKAL POLITIKA PUBLIKOAREN PLANGINTZA ETA MODALITATEAK

14. artikulua. Plangintza

15. artikulua. Lankidetzarako eta elkartasunerako modalitateak

16. artikulua. Lankidetzaren eta elkartasunaren arloan laguntzak eta dirulaguntzak

IV. KAP. LANKIDETZARAKO ETA ELKARTASUNERAKO EUSKAL POLITIKA PUBLIKOAREN BALIABIDEAK ETA GAITASUNAK

17. artikulua. Finantzaketa

18. artikulua. Lankidetzaren eta elkartasun-jardueratan parte hartzen duten pertsonak Euskadin

V. KAP. EZAGUTZA, IKASKUNTZA ETA KOMUNIKAZIOA

19. artikulua. Ezagutza eta ikaskuntza kudeatzea

20. artikulua. Komunikazioa

III.- GOGOETA OROKORRAK

a) Balioztapen orokorra

Batzordeak irizpena eman dezan aurkeztu da *“Lankidetzarako eta Elkartasunerako Euskal Lege-aurreproiektua”*, aurreko Garapenerako Lankidetzari buruzko otsailaren 22ko 1/2007 Legea aldarrikatu zenetik hamabost urte igaro direnean. Denbora horretan testuingurua eta euskal lankidetzaren ibilbidea bera, bai eta eragileak ere, nabarmenki aldatu dira. Horrenbestez, ezinbestekoa zen araua testuinguru honi egokitu eta eguneratzea.

Balorazio positiboa dute lege-aurreproiektuaren zenbait alderdik, besteak beste honako hauek:

- Lankidetzarako % 0,7ko helbururantz aurrerapausoak ematearen beharra islatzen da, nahiz eta hurrengo atalean gaiari buruzko zehaztasun bat egingo dugun.
- Erakundeen arteko koordinazio handiagorantz aurrera egiten da.
- Euskal lankidetzari garrantzi politiko eta sozial handiagoa ematen zaio.
- Garapenerako politiken koherentziari buruzko ikuspegia onartzen da, eta erakundeetako beste sail batzuk nahasten dira lankidetzaren politikaren printzipioekin eta helburuekin lerrokatu eta koherentzia izateko orduan.
- Prozesu burokratikoak irekiagoak eta malguagoak dira.
- Era berean, ados gaude testuinguruaren analisi kritikoarekin, deskribatzen den egiturazko arazo interkonektatuarekin eta lege berriak egin nahi duen Lokal-Global ikuspegi-aldaketarekin (nahiz eta testuak gehiago azpimarra zezakeen herrialde aberatsek sustatzen duten sistemaren krisietan

erantzunkidetasuna).

- o Halaber, egokia (eta bidezkoa) da euskal lankidetzaren sorreran eta ibilbidean GGKE-en aintzatespena (baieztapen hau ere aurrerago zehaztuko dugun arren).

Ondoren, dena den, zenbait gai orokor eta berriazko aipatuko ditugu, proposatutako testua hobetzeko.

b) Finantzaketa

Lege-aurreproiektuan adierazten da *“euskal sektore publikoak estatuko gainerako erakundeekin partekatzen duela errenta nazional qordinaren % 0,7 garapenerako laguntza ofizialera bideratzearen helburu erkidea”* (17.2 artikulua).

- Oso balorazio positiboa ematen diogu legeak berriaz ENGaren % 0,7ko helburua aipatzeari, Garapenerako Laguntza Ofizialari (GLO) herrialde bakoitzak emandako ekarpenerako NBEk adostu zuen erreferentzia baita.

Ildo horri eutsiz, kide guztiak aho batez alde egonda, Lankidetzaren Euskal Kontseiluak adierazitakoarekin lerrokatu nahi dugu: nazioarteko konpromisoan Euskadiren ekarpena areagotzeko, ekarpena estatuaren ordeztuz EAEren esparruan zehazteko aukera aztertzea gomendatzen da.

- Bestalde, 17.4 artikuluan azaltzen da aurrekontuan lankidetzaren politiketarako baliabide ekonomikoak *“pertsona fisikoen edo juridikoen ekarpenekin gehi daitezkeela”*.

Gure ustez, ekarpen pribatu batek ez luke inolaz ere ekarpen publikoa gutxitu behar, eta horren harira artikulua hau berriazko gogoetetan adierazitako moduan zehaztea proposatzen dugu.

c) GGKE-en zeregina

Aurkeztu zaigun testua idatzita dagoen moduan, dagoeneko zioen azalpenetik GGKE-en zeregina lausotzen dela hautematen da. Gure iritziz, ez dator erakunde horiek duten benetako zereginarekin bat. Hala, dokumentuan zehar gehiago eta hobeto nabarmendu beharko litzateke lan hori.

Euskadin, lankidetzarekin lotuta dagoenetik haratago, euskal GGKE-ek egituratze-lan bikaina egin dute eragile desberdinekin, besteak beste, mugimendu feministekin, ekologistekin, bakezaleekin, LGTBI+ taldeekin, mugimendu kooperatibistekin, ekonomia sozial eta solidarioko sareekin, erakunde erlijiosoekin, unibertsitateekin, zentro teknologikoekin, enpresekin... Egituratze eta lan partekatu horrek Euskadiko lurralde-eremua gainditu du, eta askotan nazioan, Europan eta nazioartean kokatu da.

Gainera, GGKEak nabarmendu dira desberdinkerien aurkako borrokan eta adin, genero, jatorri edo sexu-, politika- edo erlijio-orientazio desberdineko pertsonen giza eskubideen defentsan batzeko gaitasuna dutelako. Partaidetzarako, hausnarketarako eta aktibismorako guneak eskaini dituzte, hedabide tradizionalen eta periferiko edo aukerako bidez eta gaur egun sare sozialak erabiltzearen bitartez *mainstream* mediatikoa zalantzan jartzen laguntzeaz gain.

Alderdi horiei erantsi behar zaie GGKE hauek hegoaldeko herrialdeetako Gizarte Zibil Antolatuarekin zuzeneko harremana dutela eta, aldi berean, lankidetzaren deszentralizatuan izan beharko liratekeela erreferentziatzeko aktore, hain zuzen ere, bere garapeneraren definizioan protagonista.

Horrek guztiak balio erantsi eta esperientzia ematen ditu, eta zaila suertatzen da ordeztea.

Bide horretatik, Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialaren 6/2016 Legeak berak berariaz aintzatesten du irabazi-asmorik gabe herritarren ekimen askearen ondorioz sortzen diren erakundeen zeregina, bai eta garapenerako direnena ere elkartasun antolatua bideratzeko. III. kapituluak administrazio publikoen eta Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialeko erakundeen artean (GGKEak barne) gizarte esku-hartzearen esparruan politikak gauzatzeko lankidetzaren eta elkartasunaren baldintzak arautzen ditu.

Laburbilduz, gure ustez ez da bateraezina, batetik, legearen helburu legitimoa betetzea, hots, lankidetzarako eragileen sorta zabaltzea eta, bestetik, nazioarteko elkartasunerako eta lankidetzarako kudeatzaile, motibatzaile, bultzatzaile eta defendatzaile nagusiari justizia egitea.

Bestalde, berariazko gogoetetan errepikatuko dugun bezala, 1.3 artikulua elkartasun- eta lankidetz-eragileak izan daitezkeenak definitzean zehaztu beharko luke eragile horiek legearen printzipioak errespetatu beharko dituztela.

d) Beste alderdi orokor batzuk

- **15.2 artikulua** xedatzen du *“euskal sektore publikoak lankidetzaren eta elkartasunaren arloan jarduketak egin ahal izango dituela zuzenean edo, besteak beste, gobernuz kanpoko erakundeen, alderdi anitzeko nazioarteko erakundeen eta beste erakunde publiko edo pribatu batzuen bitartez, baldin eta jarduketak legeak xedatutako helburuekin eta printzipioekin bat etorritik betetzen badituzte”*.

Zuzeneko lankidetzaren modalitatea aipatzen du, nahiz eta kontzeptu- eta ehuneko-mugarik ez zehaztu. Gure iritziz alderdi hau ere garrantzitsua da lege berrian, botere publikoen eta lankidetz- eta elkartasun-eragileen arteko elkarlanean sakondu ahal izango baita. Dena den, kontu handiz jardungo da osagarritasunaren printzipiopean lan egiteko eta beharrezkoak ez diren bikoizketak ez izateko.

Horregatik, berariazko gogoetetan proposatzen dugu artikulua honen idazketa osatzea.

- Gainera, kontuan hartuta garapen jasangarrirako helburuak eta zehazki 8. helburua (hazkuntza ekonomiko inklusiboa eta jasangarria eta pertsona ororentzat enplegu eta lan egokia sustatzea), garrantzitsua iruditzen zaigu lankidetzaren eta elkartasunaren arloan lan egokiaz hitz egitea. Horrenbestez, bidezkoa iruditzen zaigu arau honetan lanaren arloari aipamena egitea: lan-baldintzak eta lan-eskubideak, bai eta sindikatu-erakundeak ere. Ildo horri jarraikiz, berariazko gogoetetan proposatzen dugu zioen azalpenetan eta lege-aurreproiektuaren artikuluetan zenbait adierazpen gehitzea.

IV.- GOGOETA BEREZIAK

Zioen azalpena

Lan-eremuari buruz gogoeta orokorretan aipatutakoaren ildotik, zioen azalpenean letra lodiz aipatutakoak **gehitzea** proposatzen da:

- **2. orrialdea, 3. idatz zatia:**

“Gainera, euskal lankidetzaren jatorritik, politika publiko parte-hartzailea da, eta bereizgarri du

administrazioek eta garapenerako gobernuz kanpoko erakundeek, hezkuntza-erkidegoak, zientzia-, teknologia- eta berrikuntza-sarearen akademiak, **sindikatuak**, Nazio Batuekin lotutako erakundeak eta arloan ibilbide adierazgarria duten beste gizarte-erakunde batzuek elkarlan estua egiten dutela...”.

- **3. orrialdea, azken-aurreko idatz zatia:**

“Halaber, eredu ekonomiko kapitalistaren hedapena planetan larrialdi klimatikoaren, biodibertsitatea galtzearen eta kutsaduraren jatorria da... Testuinguru honetan, funtsezkoa da aukera ekonomikoen, kulturalen eta sozialen sorrerari erreparatzea, betiere honako balio hauetan oinarrituta: aniztasuna, ekitatea, justizia, elkartasuna eta **gizarte-elkarrizketa**, erdian pertsonen eta planetako gainerako izakien bizitzeko jasangarritasuna jartzeko”.

- **4. orrialdea, azken-aurreko idatz zatia:**

“- Euskal gizartearen berezitasunetik eta elkartasun-ahaldmen deszentralizatutik ekarpena egitea. Berezitasuna mugitzen diren gizarte- eta erakunde-gaitasunetan eta bereziki esangarriak diren erronketan islatzen da: deszentralizazioa eta lurralde-antolaketa, besteak beste hizkuntza- eta kultura-aniztasuna, bake-prozesuak eta gatazkak ebaztea, aukerako eredu ekonomikoak -hala nola kooperatibismoa edo ekonomia sozial eta solidarioa-, **lan-eskubideak eta negozio kolektiboak defendatzea**, enpresa-ehuna indartzea eta agenda feminista eta ekologista sakontzea, beste askoren artean”.

- **6. orrialdea, 3. idatz zatia:**

“Aurrekoaren aldean, lege honetan lankidetzaren eta elkartasun-politikez hitz egiten dugu, garapenaren kontzepzio mugatzailearekiko (lortu behar den maila ekonomiko edo soziokultural unibertsala) begirada kritikoak gure bihurtzen baitugu. “Garapen-arazoez” biztanleen eta bereziki hegoaldekoen pobreziaekin eta ongizaterik ezarekin lotura dute, baina ez dira hor amaitzen. Alabaina, hazkuntzaren planeta-mugak; desberdinkeria; aberastasunaren, baliabideen eta boterearen bidegabeko banaketa; **lan-baldintzak eta lan- nahiz sindikatu-eskubideak okerrera egitea**; askatasun, bake eta segurtasun gabezia ere kontuan hartzen dituzte, besteak...”.

1. artikulua. Helburua eta xedea

Gogoeta orokorretan azaldutakoari eutsiz, artikulua honetako **3. idatz-zatia** osatzea proposatzen da letra lodiz nabarmentzen den c) puntuarekin:

“3. Lege honek xedatzen duenerako: ...c) Lankidetzaren eta elkartasun-eragileek lankidetzarako eta elkartasunerako lege honek oinarritzat hartzen dituen printzipioak errespetatu beharko dituzte”.

Bestalde, artikulua honetan proposatzen den idazketari dagokionez, zati bat ez da ulertzen: Aipatutakoaren arabera, lankidetzaren eta elkartasun-eragiletzat joko dira “tokiko, nazioko edo nazioarteko pertsonak...”, eta ez da “erkidegoa” azaltzen. Ez aipatzea justifikatuta badago, azalpen bat eman beharko litzateke.

2. artikulua. Aplikazioko eremua

Artikulu honen **2. atalean** letra lodiz adierazitako testua **gehitzea** proposatzen da:

“2. Modu espezializatuan edo jarduketaren esparru zabalagoan, lankidetzaren eta elkartasunaren esparruan diharduten gobernuz kanpoko erakundeak eta gizarte-mugimenduei eta lege honen

*helburuetan laguntzen duten gainerako eragileei –ekonomikoak, kulturalak, **sindikalak**, hezkuntzakoak, etab.–, euskal sektore publikoari esleitutako aurrekontuekin gauzatzen dituzten jarduketetan”.*

4. artikulua. Helburuak

Artikulu honetan letra lodiz aipatutakoa (**b atala**) gehitzea iradokitzen da:

“Lankidetzarako eta elkartasunerako euskal politika publikoaren helburuak dira:...

*b) Desberdinkeriaren aurka borrokatzea eta nazioarte-mailan giza eskubideak eta justizia globala sustatzea, bereziki ekonomiaren, gizartearen, **lanaren**, generoaren eta ingurumenaren ikuspegitik. Xede horrez, sustatzen da, batetik, nagusi diren kultura-, ekonomia- eta gizarte-ereduekiko aukerak zabaltzea eta, bestetik, jardunbide demokratikoak, berdintasunezkoak, elkartasunezkoak eta jasangarriak lortzea.*

5. artikulua. Jarduketaren printzipioak

Legearen jarduketa-printzipioen artean proposatzen da honako hau sartzea: **“lankidetzarako-erakundeak eta gizarte-ehuna indar daitezen sustatzea”**.

6. artikulua. Lehentasunezko ikuspegiak

Artikulu honen **a) eta f) ataletan** letra lodiz adierazitako testuak **gehitzea** iradokitzen da:

“Euskal politika publikoa honako lehentasunezko ikuspegi hauek baliatuta garatuko da:

*a) Giza eskubideen ikuspegia, banako eta taldeko eskubide zibilen, politikoen, ekonomikoen, sozialen, **lan-arlokoen**, kulturalen eta ingurumeneko enpresa oso onesten duena. Giza eskubideen aldeko nazioarteko konpromisoen indarraldia aldarrikatzen du, eta eskubideen, eskakizunen eta erantzukizunen titularren oinarritzeko zeregina indartzeko estrategia aurre egiten die.*

...

f) (BERRIA) Gizarte- eta lan-garapenerako ikuspegia, pertsona guztiei enplegu eta lan egokirako eskubidea onartzen diena. Hala, aldarrikatzen ditu lan-eskubideak benetan bete eta zabaltzea, bidezko ordainsariak eta gizarte-babesa bermatzea, lanean segurtasuna eta osasuna zaintzea eta hobetzea, norbanakoaren garapena eta gizarteratzearen ikuspegiak sustatzea, sindikatu-jardueran aritzeko askatasuna errespetatzea eta oso-osorik erabili ahal izatea eta lanaren esparruan genero-berdintasunaren benetako konpromisoa eta defentsa, besteak beste. ...”

15. artikulua. Lankidetzarako eta elkartasunerako modalitateak

Zuzeneko lankidetzari buruz gogoeta orokorretan adierazitakoa errepikatuz, artikulu honetako **2. atalerako** honako idazketa hau proposatzen da:

*“2. “Euskal sektore publikoak lankidetzaren eta elkartasunaren arloan jarduketak egin ahal izango ditu zuzenean edo, besteak beste, gobernu kanpoko erakundeen, alderdi anitzeko nazioarteko erakundeen, **sindikatu**en eta beste erakunde publiko edo pribatu batzuen bitartez, baldin eta jarduketak legeak xedatutako helburuekin eta printzipioekin bat etorritik betetzen badituzte.*

Zuzeneko lankidetzak osagarritasunaren eta eraginkortasunaren printzipioei erantzun behar die, ez bikoizteko. Horrez gain, beste lankidetzaz-modalitate batzuetan erabiltzen diren antzeko ikuskapen-eta justifikazio-prozedurak aintzat hartuko ditu”.

17. artikulua. Finantzaketa

GL0a finantzatzearen gainean gogoeta orokorretan adierazitakoaren ildotik, proposatzen da artikulua honetan letra lodiz nabarmendu dena (**4. atala**) **gehitzea**.

Era berean, proposatzen da **3. atalean** idazketa letra lodiz nabarmendutako testuarekin osatzea:

*“3. Euskadiko Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorrak, Eusko Legebiltzarrak onartutakoak, urtero bere gastu bateratu guztiaren % 0,7 bideratuko du lankidetzaz- eta elkartasun-politikara, **lege hau onesten denetik**. Lankidetzarako aurrekontuaren urteko hazkuntza, gutxienez, aurrekontu orokorraren urteko hazkuntzarekiko proportzionala izango da, garapen globaleko helburuetara iristen laguntzeko beste funts batzuk kontuan hartu gabe.*

*4. Aurrekontuan lankidetzarako eta elkartasunerako euskal politika publikoari bideratutako baliabide ekonomikoak pertsona fisikoen edo juridikoen, estatuko eta nazioarteko erakunde eta organismo publiko eta pribatuen ekarpenekin gehitu ahal izango dira, **baina ez da inolaz ere euskal erakunde publikoek Garapenerako Laguntza Ofizialari egindako ekarpena gutxituko”.***

20. artikulua. Komunikazioa

Artikulu honetako **2. atalak** hala dio: *“Euskal lankidetzaz-eragileek, bereziki hedabide publiko eta pribatuek, ez dituzte irudi estereotipatuak edo iraingarriak erabiliko eta hegoaldeko biztanleen, erkidegoen eta lurraldeen duintasuna eta autonomia errespetatuko dituzte”.*

Ez zaigu aproposa iruditzen lankidetzaz-eragile gisa berariaz hedabideak aipatzea, beraz, **azpimarratutako testua ezabatzea** iradokitzen dugu.

V.- ONDORIOA

Euskadiko EGABren iritziz egokia da *Lankidetzarako eta Elkarlanerako Euskal Lege-aurreproiektua* izapidetzea, kontsulta-organo honek egin dituen gogoetekin.

Bilbon, 2023ko urtarrilaren 31n

O.E. Presidentea

Idazkari nagusia

Emilia M. Málaga Pérez

Olatz Jaureguizar Ugarte